

Landschapskrant SCHELDE - DURME

Regionaal Landschap Schelde-Durme
Jaargang 3 nr 1 - Februari 2008

In onze streek deelt het vee zijn weilanden graag met weidevogels zoals grutto, patrijs, slobbeend, watersnip, of veldleeuwerik.

Patrijs © LG

Slobbeend © YA

Watersnip © YA

Veldleeuwerik © YA

Beste lezer,

© YA

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme wordt gefinancierd door de Provincie Oost-Vlaanderen en de gemeenten Berlaere, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele.

Colofon

Deze Landschapskrant is een uitgave van Regionaal Landschap Schelde-Durme, Gouvernmentstraat 1, 9000 Gent
Tel. 09 267 84 28
e-mail: info@rsls.be

Verantwoordelijke uitgever: Joachim Calcoen
Redactie: Regionaal Landschap Schelde-Durme
Copywriting: Katelijne Norga/Pantarein
Grafische vormgeving: Danni Elskens/Koloriet
Foto's: Agnes Bellemans (AB), Jan Van Den Greef (JV), Landschapsbeheer Nederland (LN), Ludo Goossens/Vilda (LG), Marc Van Den Bril (MV), Natuurpunt Studie (NP), Peter Claus (PC), Rick van der Weijde (RV), Steven Clays (SC), Tarcy Verstraeten (TV), Yves Adams/Vilda (YA)
Tekening: Steven Clays
Druk: Moderna
Oplage: 87 000 exemplaren
Gedrukt op gerecycleerd papier, chloorvrij gebleekt

Als het ergens goed toeven is voor weidevogels, dan is het wel in het Regionaal Landschap Schelde-Durme.

Wie regelmatig door onze streek wandelt of fietst, heeft vast en zeker al kennis gemaakt met buitende kieviten of luid kwinkelerende veldleeuweriken boven de weiden en akkers. Jammer genoeg wordt zo'n rendez-vous in de natuur hoe langer hoe zeldzamer. Samen met landbouwers, natuurliefhebbers en jagers springt het Regionaal Landschap in de bres voor de weidevogels.

Nog zo'n bijzondere gast is de zwaluw: ook deze vogel willen we graag weer een plek geven in onze dorpen en steden. Het komend voorjaar staan er opnieuw tal van acties voor de zwaluw op stapel.

De werking van het Regionaal Landschap draait niet alleen rond vogels. Later dit jaar krijgen ook poelen en

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme...

- is een mooie streek met een eigen karakter, waardevolle natuur en bijzondere landschappen.
- is een samenwerking tussen het Vlaamse Gewest, de Provincie Oost-Vlaanderen, de gemeenten Berlaere, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele, de natuur- en milieuverenigingen, de landbouwverenigingen, de toeristische verenigingen en de wildbeheereenheden.
- werkt samen met tal van partners om de kwaliteit van het landschap en het streekeigen karakter van de streek te bevorderen en promoten.

sloten, paden en wegs en erfbeplanting onze aandacht. Meer hierover in de volgende editie van onze Landschapskrant.

Veel leesplezier!

Jozef Dauwe

Voorzitter Regionaal Landschap Schelde-Durme
Gedeputeerde Provincie Oost-Vlaanderen

© JV

Een nest Kievitseieren © NP

Wat met het ei

Weidevogels, tuk op Schelde en Durme

De term 'weidevogel' is een verzamelnaam voor een heel gevarieerde groep vogels die graag in uitgestrekte graslanden broedt. De meest gekende weidevogels zijn grutto, kievit, scholekster, slobbeend, zomertaling, veldleeuwerik en patrijs. Langs Schelde en Durme liggen heel wat prima broedgebieden voor deze dieren. Weidevogels zijn dan ook van oudsher dol op onze streek.

De laatste jaren hebben de weidevogels het zelfs in onze streek steeds moeilijker om een volledig nest jongen groot te brengen. Hun nesten worden immers op veel plaatsen onbewust vernield door maaiwerken, of plat getrapt door het vee. Dit zorgt ervoor dat de aantallen weidevogels er langzaam maar zeker op achteruitgaan. Een spijtig voorbeeld is de veldleeuwerik. Deze soort die zo typisch is voor het platteland, lijkt sinds enkele jaren spoorloos verdwenen.

Kievitskuiken © MV

Startdag 'Vrijwillig weidevogelbeheer'

Waar? Dienstencentrum (polyvalente zaal), Lokerenbaan 43 in 9240 Zele
Wanneer? Zaterdag 1 maart 2008 van 10 tot 16 uur

Programma

- 10 u: Ontvangst met koffie
- 10.30 u: Weidevogels: hoe doen ze het langs de Zeeschelde? (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek)
- 11.15 u: Vrijwillig weidevogelbeheer Nederland (Aad Van Paassen, Landschapsbeheer in Nederland)
- 12 u: Broodjeslunch
- 13 u: Praktijkervaringen met weidevogelbeheer bij landbouwers, vrijwilligers en jagers
- 13.45 u: Toelichting aanpak rond vrijwillig weidevogelbeheer door het Regionaal Landschap Schelde-Durme
- 15.30 u: Oproep naar de aanwezigen om als vrijwilliger/landbouwer mee in het project te stappen
- 15.45 u: Koffie en versnaperingen

Inschrijvingsformulier

Ik kom naar de startdag 'Vrijwillig weidevogelbeheer' op zaterdag 1 maart in het dienstencentrum in Zele met personen.

Naam en voornaam:

Adres:

Telefoon/GSM/e-mail:

Gelieve dit formulier op te sturen naar:

Regionaal Landschap Schelde-Durme

p/a Provincie Oost-Vlaanderen, dienst 81 – Gouvernmentstraat 1
9000 Gent

of te faxen naar 09 267 84 93.

Scholekster © MV

Een nestbescherming voorkomt dat het vee de nesten vertrappelt © LN

In de bres voor de weidevogels

Samen met landbouwers, natuurliefhebbers en jagers wil het Regionaal Landschap Schelde-Durme de weidevogels dit voorjaar een duwtje in de rug geven. Vaak zijn eenvoudige maatregelen hiervoor al voldoende.

Nestbeschermers kunnen verhinderen dat het vee de nesten stuk trapt. Ook 'weidevogelvriendelijk' maaien is een optie. Als dat niet mogelijk is, kunnen vlak vóór het maaien de kievitsnesten worden verplaatst, of kunnen de kuikens naar veiliger oorden worden vjaagd.

Bij het maaien kan de boer rekening houden met weidevogels © LN

Weidevogels observeren © NP

Blind date met een weidevogel

Een uitgelezen plek om weidevogels te observeren is de Scheldevallei tussen Wetteren en Zele. In de Kalkense meersen, het Paardenbroek in Wichelen of het Aubroek in Berlare broeden heel wat verschillende soorten. De periode bij uitstek om ze te spotten is april - mei, wanneer de vogels nestelen en hun jongen groot brengen.

Zin om met je vereniging of club een weidevogelwandeling te maken? Neem dan contact op met het Regionaal Landschap. Wij brengen je in contact met een ervaren gids die zorgt voor een unieke ontmoeting met ... het ei in de wei.

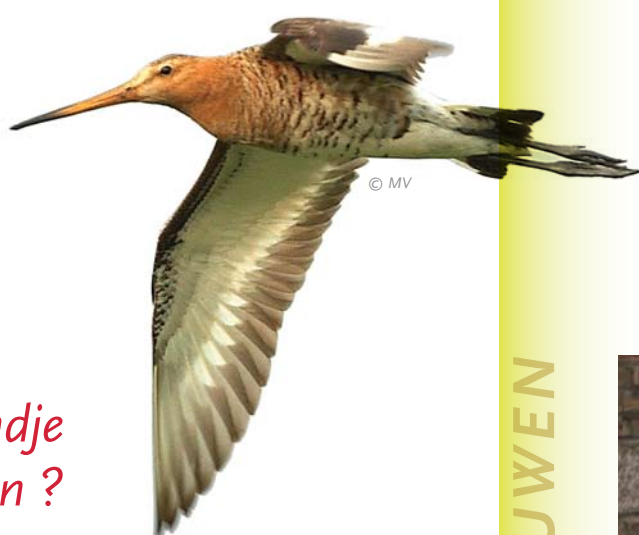

Op weidevogelbezoek © AB

INSCHRIJVINGSFORMULIERFORMULIER

in de wei ?

© MV

Zelf handje toesteken ?

Voor veel van deze weidevogelvriendelijke maatregelen is de landbouwer de spil. Maar eigenlijk kan iedereen een handje toesteken bij het weidevogelbeheer, ook jij. Heb je zin om zelf de weidevogels te helpen?

Reserveer alvast zaterdag 1 maart 2008 in je agenda. Dan organiseert het Regionaal Landschap in Zele een startdag over vrijwillig weidevogelbeheer. Hier leer je hoe je als landbouwer of vrijwilliger mee kan helpen om de weidevogels in stand te houden.

> Inschrijven doe je via bijgevoegd formulier.

Kievit © MV

Tellen van weidevogels © LN

INTERVIEW

'Ik geniet van de weidevogels van op mijn tractor'

Koenraad D'Heer runt een melkveebedrijf nabij de Waterhoek in Berlare. Ter hoogte van het Appelsveer bewerkt hij enkele graslanden waarop heel wat weidevogels broeden. Op één van zijn percelen broedt zelfs al enkele jaren een koppeltje grutto's!

Koenraad maait zijn graslanden verschillende keren per jaar, want zijn koeien hebben voldoende eiwitrijk gras nodig.

Op de hooilanden in het Aubroek laat hij sinds enkele jaren een rand van ongeveer 1,5 meter ongemoeid, die pas vanaf de derde maaibeurt in juni wordt mee gemaaid. "Door de perceelrand te laten groeien, hebben de vogels een schuilplek wanneer ik aan het maaien ben".

Koenraad koos er zelf vrijwillig voor weidevogelbeheer. "Het is ook eenvoudiger werken. Het maaien van de randen is immers een lastige karwei." De landbouwer geniet zelfs bovenop zijn tractor van de weidevogels. "Tijdens het maaien maken de kieviten en grutto's flink wat kabaal, ze willen me van hun jongen wegllokken." Koenraad gaat er prat op in al die jaren nog geen slachtoffers gemaakt te hebben. Samen met zijn vrouw maakt Koenraad geregeld een fietstochtje langs de weiden. "De niet gemaaid randen staan elk voorjaar vol met de roze bloemen van de echte koekoeksbloem. Het maakt het kleurenpalet van het landschap alleen maar rijker", besluit hij tevreden.

> Meer info over weidevogels vind je op www.rlsd.be/weidevogels

ZWALUWEN

Uitwerpselen van huiszwaluwen
geven soms overlast

Zwaluwen aan je gevel ? Gratis mestplank !

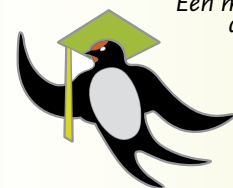
Wanneer een stel huiszwaluwen aan je gevel huist, kunnen hun uitwerpselen op de gevel, het voetpad of de vensterbank terechtkomen. Een eenvoudig plankje onder het nest kan dit ongemak voorkomen. Het Regionaal Landschap Schelde-Durme komt gratis zo'n 'mestplank' aan je gevel installeren. Heb jij een huiszwaluwnest aan je gevel en kan een mestplankje je van de hinder verlossen? Neem dan zeker contact op met het Regionaal Landschap.

© TV

Een mestplank lost
de overlast op

Zwaluwen op school

Ben je leerkracht in het basisonderwijs? En wil je jouw leerlingen laten kennismaken met de huiszwaluw en de boerenzwaluw? Wij bieden je een creatief, boeiend en vakoverschrijdend lessenspakket over de zwaluw aan. Je hebt de keuze uit meer dan 80 lesbladen.

> Alle informatie vind je op www.zwaluwenopschool.be.

Houd ook de brievenbus van je school in de gaten. Elke basisschool in onze streek ontvangt dit voorjaar immers een CD-ROM met het educatief pakket 'Zwaluwen op school'.

En niet te vergeten: reserveer nu je zwaluwgids, zodat je met je klas op visite kan bij een zwaluwkolonie in de buurt: een ervaring die je niet mag missen.

De gemeente subsidieert

Broedt er een boerenzwaluw in je stal of hangt er een huiszwaluwnest onder je dakgoot? Jouw gastvrijheid en zorg worden ook dit jaar gewaardeerd en beloond. In bijna alle gemeenten van het Regionaal Landschap kan je voor zwaluwvriendelijke ingrepen jaarlijks een subsidie krijgen.

> Contacteer de milieudienst van je gemeente.

> Meer info over het zwaluwenproject vind je op www.rlsd.be/zwaluwen

Kalender

OMSCHRIJVING ACTIVITEIT	WANNEER?	WAAR?	ORGANISATIE	INFO	MEEBRENGEN, DIVERSE
Beheerswerken Heidemeersen Berlare	16/02 van 14 tot 17 u	Taverne 't Oud Brughuys, Brugstraat 55 te Berlare	Natuurpunt Dendermonding en JNM Durmeland	Heleentje De Brauwer 0485 30 67 48 Stefaan Thibau 052 42 69 72	
Winterwandeling in de Oude Durme	17/02 om 14 u	Kade naast de Durmebrug te Waasmunster	vzw Durme	Clem Ruelens 052 46 02 56	
Beheerswerken Groot Schoor te Grembergen	17/02 van 9 tot 16 u	De Snuffel, St. Elooistraat 15 te Grembergen (Dendermonde)	Natuurpunt Dendermonding	Tarcy Verstraeten 052 21 11 11	Laarzen en werkhandschoenen
Wintervogels bewonderen	21/02 om 9 u	Uitbergenkerk te Berlare	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Natuurbeherdag in de Kalkense Meersen	23/02 van 9 tot 12.30 u en/ of van 13.30 tot 17 u	Vaartplein te Kalken (Laarne)	Natuurpunt Scheldeland	Kristin Van de Velde 052 47 81 71 Peter Claus 0474 28 52 13	Handschoenen, kledij die vuil mag worden, laarzen, eventueel klein gereedschap zoals kapmes, zaag, bijl, ... 's Middags is er gratis soep en brood.
Keiharde fietstocht	23/02 om 10 u	Gemeentehuis Zele	vzw Durme en JNM Durmeland	Heleentje De Brauwer 0485 30 67 48	Fiets (reserve binnenband!), eventueel fietshelm, lunch, regenjas en warme kledij
Beheerswerken Wachtbekken 6	23/02 van 9 tot 12 u	Hertstraat te St-Gillis Dendermonde, toegangspoort wachtbekken	Natuurpunt Dendermonding	Dirk De Mesel 052 42 67 28	Laarzen en werkhandschoenen
Amfibieënwandeling in den Bunt	24/02 om 15 u	Parking café De Pomp, den Bunt te Hamme	Natuurpunt Hamme	Frans Van Havermaet 0499 73 35 14	
Beheerswerken Sint-Onolfspolder	1/03 van 9 tot 12 u	Sint-Onolfspolder te Appels (Dendermonde)	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	Laarzen en werkhandschoenen
Familiewandeling aan het Donkmeer	2/03 om 14 u	Chalet bij de ingang van de Nieuwdonk te Berlare	Natuurpunt Scheldeland	Peter Claus 0474 28 52 13	Laarzen of stevige stapschoenen, eventueel verrekijker en vogelgids
Natuurwandeling in het Molsbroek	2/03 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme	Michaël Crapoen 09 348 30 20 André Verstraeten 09 348 18 59	Gewone stapschoenen volstaan
Amfibieënwandeling in den Bunt	2/03 om 15 u	Parking café De Pomp, den Bunt te Hamme	Natuurpunt Hamme	Frans Van Havermaet 0499 73 35 14	
Zijn er al broedvogels terug?	6/03 om 9u	Kerk van Kalken (Laarne)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Kennismaking met aromatherapie	7/03 om 20 u	Zaaltje boven de Wereldwinkel, Markt 14 te Hamme	Natuurpunt Hamme	Frans Van Havermaet 0499 73 35 14	
Wandeling in de Daknamse Meersen	9/03 om 14.30 u	Kerk Daknam	Natuurpunt Zuid-Waasland	André Van Peteghem 09 346 64 68	Laarzen en verrekijker. Honden thuis laten
Nacht van de Duisternis					
Nacht van de Duisternis Kalkense Meersen	15/03 om 19.30 u	Parochiezaal Peperstraat te Kalken (Laarne)	Natuurpunt Scheldeland	Antoon Blondeel 0477 32 16 78	Stapschoenen, warme kledij
Nacht van de Duisternis te Hamme-Zogge	15/03 van 20 tot 22 u	Kleuterschool Zogge, Zogge 62 te Hamme	Gemeentebestuur en Milieuraad Hamme, Natuurpunt Hamme, VELT Hamme, Vrije Basisschool Zogge, Academie voor Woord en Muziek, Vogelopvangcentrum De Klamber	Dirk Vermorgen 052 47 55 65	Laarzen
Nacht van de Duisternis in Waasmunster	15/03 om 20 u	Kasteel van Blauwendael te Waasmunster	vzw Durme	Clem Ruelens 052 46 02 56	
Lentewandeling in de Sombeekse meersen en op de Cuesta	16/03 om 14 u	Dries van Sombeke (Waasmunster)	vzw Durme en CVN	Clem Ruelens 052 46 02 56 Patrick Serverius 03 772 43 84	Laarzen
Zijn er al grutto's?	20/03 om 9 u	Aard Schellebelle (Wichelen)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Opendeurdag in de Milieumediatheek	24/03 om 14 u	Kasteel van Blauwendael te Waasmunster, eerste verdieping	vzw Durme	Clem Ruelens 052 46 02 56	
Gruttowandeling	3/04 om 9 u	Vaartplein te Kalken (Laarne)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Parkenwandeling in Waasmunster	6/04 om 14 u	O.L.V-kerk Waasmunster	vzw Durme	Clem Ruelens 052 46 02 56	
Voorjaarswandeling in de Heidemeersen	6/04 van 9 tot 12 u	Waterzuiveringsstation, Sluis 64 te Berlare	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	Laarzen
Gezellige lente	17/04 om 9 u	Kerk van Uitbergen (Birlare)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Dag van de Aarde: Kalkense Meersen	20/04 om 14 u	Kerk van Kalken (Laarne)	Natuurpunt Scheldeland	Antoon Blondeel 0477 32 16 78	
Vroegochtendwandeling in de Scheldemeersen te Birlare - Zele	20/04 om 8 u	Samenkomst aan het Veer te Birlare, Waterhoek 25	Natuurpunt Dendermonding	André van Doorselaer 052 44 61 01 Rudi van Onderbergen 052 44 84 42	
Feërieke avond	30/04 om 19.30 u	Kerk van Kalken (Laarne)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Gezinswandeling in de Heidemeersen	4/05 van 14.30 tot 17.30 u	Samenkomst aan Waterzuiveringsstation, Sluis 64 te Birlare	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	
Observatie broedvogels	15/05 om 9 u	Aard Schellebelle (Wichelen)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Beheerswerken Sint-Onolfspolder	17/05 om 9 u	Sint-Onolfsdijk, monding Nieuwe Dender kant Appels	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	
Wandeling rond Wachtbekken 6	18/05 van 14 tot 16 u	Houten toegangspoort op het einde van de Hertstraat te Sint-Gillis Dendermonde	Natuurpunt Dendermonding	Annick Muysshondt 052 21 07 60	
Grutto's en sfeer	21/05 om 19.30 u	Vaartplein te Kalken (Laarne)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Vroegochtendwandeling in de Scheldemeersen te Birlare-Zele	25/05 om 8 u	Samenkomst aan het Veer te Birlare, Waterhoek 25	Natuurpunt Dendermonding	André van Doorselaer 052 44 61 01 Rudi van Onderbergen 052 44 84 42	
Prachtige morgen!	29/05 om 9 u	Aard Schellebelle (Wichelen)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
10-jarig bestaan reservaat Sint-Onolfspolder	1/06 van 7.30 tot 14.30 u	Kunstgalerie Pieter Pauwel, St-Onolfsdijk 66 te Appels (Dendermonde)	Natuurpunt Dendermonding	Bart Dierickx 052 21 03 81	Laarzen
Fietstocht langs de Scheldemeander	13/07 van 14 tot 17.30 u	Taverne 't Oud Brughuys, Brugstraat 55 te Birlare	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	

De recentste en meest volledige versie van deze kalender vind je op www.rlsd.be/kalender.

Padvinders gezocht

De beste én meest veilige manier om de streek van Schelde en Durme te verkennen is te voet of met de fiets, via de ontelbare, kilometerlange kronkelende paadjes en smalle wegen die ons platteland doorkruisen.

Er ligt een pak landwegeltjes in onze streek: zo veel dat er maar weinigen deze paadjes nog kennen. Jammer, want wat je niet weet liggen, kan je ook niet gebruiken. En dat is op zijn minst een gemiste kans.

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme gaat de komende

maanden deze nuttige wegels en paden in de hele streek inventariseren. Een enorme onderneming, waarvoor wij graag een beroep doen op jouw enthousiasme en streekkennis. Zin om op zoek te gaan naar ongekende wegeltjes en paden in onze streek? Benieuwd om ook de weinig betreden plekjes te leren kennen? Kortom, ben je de padvinder die wij zoeken? Neem dan contact op met het Regionaal Landschap. Wij zorgen voor de nodige omkadering en bijstand, zodat je naar believen op pad kan gaan.

Meer informatie vind je op www.rlsd.be/padvinders.

Eén van de vele charmante wegels in onze streek